

**ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเครือข่ายการจัด
การศึกษาปราชสาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาสุรินทร เขต 3**

ทวีป ศรีตะวัน*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล เครือข่ายการจัด การศึกษาปราชสาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาสุรินทร เขต 3 โดยจำแนกตามเพศและ ประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้เป็นครูเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชสาศ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทรเขต 3 จำนวน 168 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มโดยใช้ ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 118 คน โดยเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 21 – 23 เมษายน 2560 ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ และนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 118 คน คิดเป็น 100 % การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะนำค่าคะแนนเฉลี่ย ไปทำการทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ้ (Scheff's Post hoc comparison) ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นของ ครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชสาศ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีเพศต่างกันมีความ คิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเครือข่ายจัดการศึกษาปราชสาศ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร เขต 3 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีความคิดเห็นมากกว่า เพศชายทุก 3) ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลัก ธรรมาภิบาลเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชสาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: 1) ความคิดเห็น 2) การบริหารสถานศึกษา 3) หลักธรรมาภิบาล

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เป็นช่วงของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาหลายด้าน ก้าวสู่โลกไร้พรมแดนเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ประเทศไทยต้องพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของทางเศรษฐกิจ แต่ยังมีข้อจำกัดคุณภาพของแรงงานด้วยคุณภาพ ขาดความรู้และทักษะ ทรัพยากรทางธรรมชาติลดลงและเสื่อมโทรมเรื่อยๆ สังคมมีความเหลื่อมล้ำ ปี พ.ศ. 2558 ประชากรวัยแรงงานลดลงเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ในขณะที่การบริหารจัดการภาครัฐยังคงด้อยประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใส และมีปัญหาคอร์รัปชัน จึงส่งผลให้ไม่สามารถผลักดันสู่การพัฒนาประเทศไทยได้อย่างยั่งยืน (ประกาศเรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12, 2560 , หน้า 1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 6 กล่าวถึงการบริหารจัดการในภาครัฐป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย การบริหารจัดการภาครัฐ ให้โปร่งใส มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ ตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรม และประชาชน มีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจ และแบ่งภารกิจรับผิดชอบที่เหมาะสม ระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น และวางพื้นฐานเพื่อให้บรรลุตามกรอบเป้าหมายอนาคตในปี 2579 (ประกาศเรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12, 2560 , หน้า 129)

ภาคราชการไทยได้ดำเนินการสร้าง ธรรมาภิบาลขึ้น สำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกระเบียบว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม ที่ดี พ.ศ. 2542 และต่อมาได้ตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมือง ที่ดี พ.ศ.2546 และ ใน ปี พ.ศ.2552 สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ศึกษาและจัดทำเกณฑ์สำหรับใช้ประเมินเพื่อจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating) เพื่อใช้สำรวจและประเมินระดับธรรมาภิบาลของส่วนราชการและจังหวัด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร. , 2552, หน้า 4) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการ การศึกษา กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านบริหารทั่วไปให้แก่โรงเรียน โดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 , หน้า 157) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตำแหน่งที่มีบทบาทสำคัญสุดในสถานศึกษา เพราะเป็นผู้บริหาร บริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวง ศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 39 (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546, หน้า 15)

จังหวัดสุรินทร์โดยผู้ว่าราชการจังหวัดและข้าราชการทุกภาคส่วน ได้ประกาศเจตจำนงและให้ คำมั่นในการบริหารงาน ว่า จะนำพาจังหวัดสุรินทร์ ก้าวไปสู่ “จังหวัดสุรินทร์ใสสะอาด” โดยจะส่งเสริม สนับสนุน การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และให้ ความร่วมมือกับทุกภาคส่วนด้านการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับพื้นที่ โดยจะยึดถือผลประโยชน์ ของส่วนรวมและของชาติ มากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน(ประกาศเจตจำนงสุจริตจังหวัดสุรินทร์, 2560)

เครือข่ายการจัดการศึกษาปราสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีหน้าที่จัดการบริหารให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 และสนองต่อแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 ยุทธศาสตร์ที่ 6 และประกาศเจตจำนงสุจริต จังหวัดสุรินทร์ จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการนำการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ โรงเรียนเป็นส่วนสำคัญ พบปัญหา 4 ด้านดังนี้ ด้านวิชาการ พบว่านักเรียนยังขาดทักษะการออกเขียนไม่ได้ ผลการทดสอบระดับชาติ(O-net) ปีการศึกษา 2559 ยังต่ำ ด้านการบริหารงานทั่วไปพบว่าผู้บริหารยังขาด การบูรณาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายไม่เต็มที่ ด้านการบริหารงบประมาณพบว่าการใช้ งบประมาณไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ การบริหารงานทั่วไปพบว่ายังขาดการดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนอย่างจริงจัง ที่จะทำให้โรงเรียนต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิม ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเครือข่ายการจัดการศึกษา ปราสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยศึกษาความคิดเห็นของครูและ บุคลากรทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการรับผิชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็น ประโยชน์ในการ ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการการศึกษาของโรงเรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของครู ต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเครือข่ายการจัดการศึกษาปราสาท สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีเพศและประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารบริหาร สถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเครือข่ายการจัดการศึกษาปราสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในเครือข่ายการจัดการศึกษาปราสาท สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 168 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 118 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ และประสบการณ์การทำงาน ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยมีขอบเขตของเนื้อหา ได้แก่ 1) หลักด้านนิติธรรม 2) หลักด้านคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักด้านการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักด้านความคุ้มค่า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชสาศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศูรินทร์ เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 ข้อมูลเนื้อหาเกี่ยวกับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชสาศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศูรินทร์ เขต 3 จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ t -test
4. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชสาศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศูรินทร์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การสอน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หากมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ้ (Sheffe's Post hoc Comparison)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. ครูมีความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชสาศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศูรินทร์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเครือข่ายจัดการศึกษาปราชสาศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศูรินทร์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีความคิดเห็นมากกว่าเพศชายทุกด้านแต่ในด้านหลักนิติธรรมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลัก
ธรรมาภิบาล โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ด้านหลักนิติธรรมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล
เครือข่ายการจัดการศึกษาปราชสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศูรินทร์ เขต 3 พบว่า ประเด็น
ที่น่าสนใจควรมานำอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเครือข่ายการจัดการศึกษา
ปราชสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศูรินทร์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะการ
บริหารงานสถานศึกษานั้น ได้มีการจัดโครงสร้างองค์กรและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้กับบุคลากรจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการดำเนินการพัฒนาระบบการนิเทศงานวิชาการและรูปแบบการเรียน
การสอนของโรงเรียน ส่งเสริมให้บุคลากรบูรณาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพประสานงาน
ชุมชนให้มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเพื่อพัฒนาการศึกษา โดยจัดระบบ
การบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับ
ที่ 2) พ.ศ.2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มี
การจัดสรรงบประมาณเหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรมอย่างทั่วถึงและเหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง
และชุมชนตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างโปร่งใสและปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
การศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลลา สุขเกษม(2555) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการ
บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียนในทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอ
แก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศูรินทร์ เขต 1 พบว่ามีการบริหารโรงเรียน
ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดหลักสูตรและด้านการบริหารจัดการ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความ
สามารถในการดำเนินการบริหารจัดการสถาน ศึกษาได้เป็นอย่างดี จากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราช
บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ.2545 ทำให้ผู้บริหารทุกคนต้อง
เป็นผู้นำหรือผู้รับผิดชอบสูงสุดในสถานศึกษาใน การผลักดันให้เกิดการพัฒนาองค์ประกอบของการจัดการ
เรียนการสอน ผู้บริหารต้องมีความรอบรู้ในวิชาชีพ รอบรู้เกี่ยวกับการบริหาร มีคุณธรรม วิสัยทัศน์
สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากองค์ประกอบต่างๆ จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรม
การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ
มาก ซึ่งความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภินันท์ ลิ้มกุล(2557) เรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน
วังเหนือวิทยา พบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนวังเหนือวิทยาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
เนื่องจาก โรงเรียนวังเหนือวิทยา เป็นสถานศึกษาที่มุ่งมั่นจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม ครูและบุคลากรทางการ
ศึกษามีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ มีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบการ
บริหารงานแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

กระจายอำนาจ ขยายโอกาสทางการศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม ซึ่งล้วนแต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรชัชชา นาดิและคณะ(2558) ศึกษาเรื่อง การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านหลักคุณธรรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน 4 งานของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ สุขผลานันท์(2558) ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาลังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้ เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญในการนำหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วยหลักศีลธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานสถานศึกษาของตน ตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา และสอดคล้องกับ

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเครือข่ายการจัดการศึกษาปราสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 สามารถอภิปรายผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัย ปรากฏเป็นเช่นนี้ เพราะ มีการจัดระบบการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จัดระบบการบริหารการเงินพัสดุและสินทรัพย์ชัดเจนตามกฎระเบียบทางราชการ จัดทำและเสนอของบประมาณต่อเขตพื้นที่การศึกษาตามระเบียบทางราชการ ดำเนินการเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด ส่งเสริมให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัยมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีระบบควบคุมระบบภายในที่ชัดเจนและถูกต้องตามระเบียบ รวมทั้งสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนอย่างถูกต้องตามระเบียบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลลา สุขเกษม(2555) เพราะผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ และผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ กฎ ข้อบังคับต่างๆ ได้อย่างถูกต้องตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุสพา นันวิชัย(2556) เพราะว่าการบริหารสถานศึกษาของ ผู้อำนวยการได้รวบรวมความรู้เรื่องกฎระเบียบของหน่วยงานและเผยแพร่ให้บุคลากรได้ยึดถือปฏิบัติ ผู้อำนวยการตัดสินใจโดยใช้กฎระเบียบของโรงเรียนเป็นเกณฑ์และผู้อำนวยการปฏิบัติต่อบุคลากรอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค

1.2 ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัย ปรากฏเป็นเช่นนี้ เพราะการบริหารสถานศึกษาได้มีการส่งเสริมการปฏิบัติงานวิชาการด้วยคุณธรรมจริยธรรมให้แก่บุคลากร สนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรให้พัฒนางานวิชาการอย่างเท่าเทียมกัน จัดสรรงบประมาณเหมาะสมกับโครงการและกิจกรรมอย่างเหมาะสมทั่วถึงอย่าง ควบคุมการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ/กิจกรรม ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยความถูกต้องและเป็นธรรม พิจารณาความดีความชอบ

ของบุคลากรด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมตามหลักเกณฑ์ ดำเนินการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษาอย่างทั่วถึงและเพียงพอและสนับสนุนให้บุคลากรดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระศรีพรหม โชติปัญญา(สุวรรณแสง)(2556) เพราะว่าผู้บริหารมีการบริหารงาน ด้วยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความมีคุณธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่บุคลากรทางการศึกษา ตามนโยบายของหน่วยงานและตามนโยบายทางการศึกษาของสำนักงานการศึกษาและมีการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักคุณธรรม มีภาวะความเป็นผู้นำปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเป็นธรรมตามระเบียบของทางราชการคือทำหน้าที่ตนเองในการบริหารสถานศึกษาโดยตรงไปตรงมา มีความซื่อสัตย์สุจริต เมตตาและเอื้อเฟื้อ ส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษาตามนโยบายของหน่วยงาน ให้การสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรอย่างทั่วถึงในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุไรวรรณ แก้วบาง และมารศรี สุธานี(2558) เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการให้ครูและบุคลากรพัฒนาด้านความรู้ในวิชาชีพอย่างเป็นธรรม ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาวิธีการจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและเท่าเทียมกัน ดำเนินการจัดสรรงบประมาณเหมาะสมกับโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นสัดส่วนทั่วถึงและเป็นธรรมดำเนินการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษาอย่างทั่วถึงและเพียงพอและ

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเป็นเช่นนี้ เพราะการบริหารจัดการพัฒนาระบบวัดผลประเมินผลให้บุคลากรนำไปปฏิบัติและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาเป็นระยะ มีการจัดทำรายงานการเงินและทรัพย์สินที่ชัดเจน โปร่งใสและตรวจสอบได้ รายงานผลการใช้งบประมาณต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชน ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรตามข้อกำหนดชัดเจนยอมรับได้ มีการ พิจารณาความดีความชอบของบุคลากรอย่างมีเหตุผลที่สามารถเปิดเผยได้ พัฒนาระบบประชาสัมพันธ์ ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้บุคลากรและชุมชนได้ใช้ร่วมกันอย่างมีคุณภาพ เสนอแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรนภา มหาพันธ์ (2558) เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้ดำเนินการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับทราบ มีการกำกับดูแลให้มีการจัดทำบัญชีและทะเบียนเกี่ยวกับการเงินและพัสดุให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน มีการประกาศให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบแผนงาน โครงการ กฎระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา มีการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารของสถานศึกษาที่มีประโยชน์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบกำกับดูแลการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล บริหารวิชาการและบริหารงานทั่วไปถูกต้องตามระเบียบมีการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับ ทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีราวรรณ สว่างวงษ์ (2556) เพราะว่าผู้บริหารมีการสรรหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติงานอย่างด้วยความโปร่งใสและเป็นธรรม มีการวางแผนดำเนินงาน การจัดการงบประมาณกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรแต่ละกลุ่มงานอย่างเปิดเผย มีการทำบัญชีเกี่ยวกับการเงินทุกประเภทให้ถูกต้องตามระเบียบ มีคณะกรรมการประเมินบุคลากร มีกฎเกณฑ์การประเมินและแนวปฏิบัติในการพิจารณาความดีความชอบให้ข้าราชการและบุคลากร เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง

บริหารแผนงาน โครงการ งบประมาณ กิจกรรม เหมาะสมกับงบประมาณด้วยความโปร่งใส การประสานงานพยายามให้การดำเนินงาน ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในสถานศึกษามีความโปร่งใส ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ตรวจสอบได้

1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัย ปรากฏเป็นเช่นนี้ เพราะให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและประเมินผลการใช้หลักสูตร จัดสรรงบประมาณให้กับโครงการและ กิจกรรม มีส่วนร่วมในการจัดระบบควบคุมระบบภายในของโรงเรียน รวมทั้งประสานงานชุมชนให้มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา ตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานรายปี เปิดโอกาสให้บุคลากรเสนอแนะกระบวนการปฏิบัติงานภายใต้กรอบงานคุณภาพ ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดแหล่งเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนครูและชุมชนแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ สุทธิวงศ์(2558) เพราะว่าการบริหารจัดการของผู้บริหารเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารและการตัดสินใจ ทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานและมีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบการทำงานต่างๆ ให้โอกาสแสดงทรรศนะ มีการนำความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบายและการตัดสินใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ แก้วบาง และมารศรี สุธานี(2558) เพราะที่ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานวิชาการโดยเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านวิชาการของโรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน บริหารงานวิชาการโดยการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนและตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานของครู เปิดโอกาสให้ครูนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัย ปรากฏเป็นเช่นนี้ เพราะ ส่งเสริมให้บุคลากรจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดำเนินการพัฒนาระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของโรงเรียน ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีการดำเนินการแต่งตั้งหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารการเงินงบประมาณ โดยใช้ระบบหมุนเวียนหน้าที่การทำงานเพื่อรับผิดชอบในการบริหารการเงินงบประมาณ สนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติงานให้เสร็จสิ้นตามกำหนดเวลาและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรที่อุทิศทุ่มเททำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ดำเนินงานเป็นไปตามแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรนนท์ สมน้อยและฐิตินันท์ ค้วงสุวรรณ(2559) เพราะที่ผู้บริหารมีความตระหนักในการนิเทศกำกับ ติดตามบุคลากรในการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงาน ผู้บริหารมอบหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีการรายงานงบประมาณเมื่อเสร็จสิ้นโครงการทันที สถานศึกษาจัดประชุมเพื่อร่วมกันพิจารณาข้อมูล เพื่อเสนอแนะจุดเด่น จุดด้อย ของการดำเนินงาน ร่วมกันติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณแต่ละโครงการและนำผลการประเมินจากปีที่ผ่านมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานในปีต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัสร์ธัญญา บัวเกตุ(2558) เพราะที่

ผู้บริหารมีการกำหนดกรอบแนวทางการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาและมอบหมายผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชี และพัสดุอย่างชัดเจนมีการติดตาม ตรวจสอบ การใช้จ่ายเงินงบประมาณ ของสถานศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างสมรเสมอมีหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์ อักษรที่สามารถตรวจสอบได้

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเป็นเช่นนี้ เพราะ ส่งเสริมให้บุคลากรบูรณาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ดำเนินการพัฒนาบริบทและแหล่งเรียนรู้ได้อย่างพอเพียงและมีคุณภาพ จัดระบบควบคุมตรวจสอบ ดูแลบำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุให้เป็นปัจจุบันเสมอ จัดสรรงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หลากหลาย นำผลการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานสนับสนุนให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีมาจัดการเรียนการสอนอย่างรู้ค่า จัดระบบการให้บริการผู้มาติดต่อราชการด้วยความสะดวกรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มะลิ มนเดช(2558) เพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการควบคุมกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนบรรลุวัตถุประสงค์ของเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานมั่นคงปลอดภัย เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รสริน แสงสุวรรณ(2557) หน่วยงานมีการบริหารโดยการกำหนดบุคลากรที่เหมาะสมกับภาระงานของหน่วยงานซึ่งมีการบริหารทรัพยากร ดินทุนและงบประมาณเหมาะสมกับองค์กร ผู้บริหารมีการควบคุมการใช้วัสดุการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีการกำชับให้ครูและนักเรียนใช้น้ำใช้ไฟอย่างประหยัด หน่วยงานมีการบริหารจัดการด้วยความรับผิดชอบ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบและมอบหมายงานอย่างชัดเจน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล เครื่องข่ายการจัดการศึกษาป्राสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ทำงาน

2.1 ครูที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถาน ศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล เครื่องข่ายการจัดการศึกษาป्राสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะความคิดเห็นของครูเพศหญิงมากกว่าเพศชายในด้าน หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อและหลักความคุ้มค่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันครูเพศหญิงมีบทบาทและได้รับโอกาสในการปฏิบัติงานและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแสดงความคิดเห็นต่อสถานศึกษามากขึ้น ได้รับความไว้วางใจให้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาเหมือนและเท่าเทียมกันกับเพศชาย แต่เพศหญิงมีความรอบคอบละเอียดอ่อนในงานทางด้านข้อมูล เอกสารวิชาการมากกว่า เพศหญิงมีความความคิดและความประพฤติในด้านความรับผิดชอบต่อ ความใส่ใจงานทั่วไปมากกว่าเพศชาย นอกจากนี้แล้วยังตระหนักและประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ในด้านคุณธรรมมากกว่าเพศชาย ครูชายแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาน้อยกว่าเพศหญิงทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศชายเป็นเพศที่มีความพลังเชื่อมั่นในศักยภาพตนเองสูงชอบเป็นผู้นำมากกว่า

ผู้ตาม มีความได้กล้ากล้าเสียได้รับประสบการณ์ ที่ถ่ายทอดแสดงอารมณ์และความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาแบบตรงไปตรงมา จึงมีผลต่อระดับความคิดเห็นน้อยกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระศรีพรรณ โชติปัญญา (สุวรรณแสง) (2556) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ผู้บริหารและครูมีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักนิติ ธรรม ด้านหลักคุณธรรม มีการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักความคุ้มค่ามีการบริหารงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามปรากฏว่าหญิงและชายต่างมีความเห็นในการแสดงความคิดเห็น ไปในแนวทางเดียวกันว่าผู้บริหารแต่ละท่านต่างมีแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของตนเอง มีความคิด มีอุดมการณ์ มีระบบการบริหารที่แต่ละท่านได้รับการเรียนรู้และประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์หรือสถานภาพทางอารมณ์เกี่ยวข้องกับฮอว์มอร์น ซึ่งส่งผลให้เกิดลักษณะความเป็นชายและหญิงที่แตกต่างกันเกิดนิสัยความละเอียดความรอบคอบก็ต่างกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถาน ศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเครือข่ายการจัดการศึกษาป्राสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศูรินทร์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการ วิจัยนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาน้อยกว่า ได้รับโอกาสให้ปฏิบัติหน้าที่มอบหมายความรับผิดชอบจากฝ่ายบริหารสถานศึกษาต่องานด้านวิชาการ งานด้านงบประมาณ งานด้านบุคลากรและงานด้านบริหารงานทั่วไป ให้แสดงความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน รวมถึงฝ่ายบริหารมีหน้าที่กำกับติดตามดูแลการปฏิบัติงานกับครูทุกคนอย่างใกล้ชิดและเปิดโอกาสให้แสดงการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน มีการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติหน้าที่เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญทริกา หนองภักดี (2556) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแก่งบูรพา 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีการได้สิทธิและความเสมอภาคเท่าเทียมกัน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้เสนอแนะร่วมกัน ผู้บริหารโรงเรียนให้การดูแลเอาใจใส่ต่อครูทุกคนเหมือนกัน โดยไม่ได้เล็งเห็นเฉพาะครู ที่ทำงานนานกว่าจะได้รับสิทธิมากกว่าบุคลากรที่บรรจุใหม่หรือประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า และบุคลากรมีการแบ่งงานตามความถนัดและตามความเหมาะสมและได้รับการตอบแทนอย่างยุติธรรม ดังนั้นครูที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการ บริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนไม่แตกต่างกันข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลัก

ธรรมาภิบาล เครื่องมือการจัดการศึกษาปราชสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับด้านการบริหารงานทั่วไป ที่ผู้บริหารดำเนินการพัฒนาระบบบริหารงานทั่วไปโดยมอบหมายงาน กำกับติดตามให้บุคลากรปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

1.2 หลักคุณธรรม การบริหารงานดำเนินการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษาอย่างทั่วถึงและเพียงพอ โดยดำเนินการจัดหาสื่ออุปกรณ์ที่จำเป็นให้เป็นไปตามหลักคุณธรรม อย่างซื่อสัตย์เที่ยงตรง เหมาะสมต่อการใช้งบประมาณในการจัดการเรียนการสอนอย่างทั่วถึงเป็นไปเพื่อให้บุคลากรสามารถใช้ทรัพยากรที่ได้รับการจัดสรรไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างเท่าเทียม

1.3 หลักมีส่วนร่วม การบริหารงานส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดแหล่งเรียนรู้โดยควรใช้การประชุมเป็นช่องทางในการสื่อสารประสานงานกับชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการพัฒนาการเรียนการสอน ในสถานศึกษาเพื่อให้ตรงตามความต้องการร่วมกัน เพื่อระดมความคิดและความร่วมมือในทุกด้านอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา

1.4 หลักรับผิดชอบ การบริหารงานสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรที่อุทิศทุ่มเทงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยต้องคำนึงถึงสภาวะจิตใจที่มีความแตกต่างในระดับการรับรู้ ให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ ทุ่มเทเพื่อพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน ให้ความสำคัญของทรัพยากรบุคคลและมอบหมายงานตามความเหมาะสมภาคพร้อมทั้งมีระบบการนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร สร้างความรักความสามัคคีในองค์กรร่วมกันให้สำนึกในความรับผิดชอบ

1.5 หลักโปร่งใส การบริหารงานพัฒนาระบบประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้บุคลากรและชุมชนอย่างมีคุณภาพ สามารถเรียกใช้งานได้ทันตามความต้องการในการสื่อสาร และการใช้ข้อมูลจากแหล่งเดียวกัน อันจะสร้างความเชื่อถือและแสดงความโปร่งใส ของการบริหารในทุกด้าน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้บุคลากรทางการศึกษาและชุมชนมีความเข้าใจในทางตรงกันต่อการพัฒนา แสดงถึงความจริงใจในการบริหารงานด้วยหลักความโปร่งใส

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครองชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่อการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานทั้ง 4 ฝ่าย ในสถานศึกษา เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์สภาพปัญหาและร่วมกันพัฒนา

เอกสารอ้างอิง

- กมลลา สุขเกษม. (2555). พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียน
ในทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. ชลบุรี: ปรินญาณิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). ประกาศเรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 . (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 21 เมษายน 2560 จาก
www.udd.go.th/www/files/78292.pdf
- จิรนนท์ สมน้อยและฐิตินันท์ ดั่งสุวรรณ.(2559).แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของ
โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 .
นครสวรรค์: วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- จังหวัดสุรินทร์.(2560). (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 21 เมษายน 2560 จาก <http://www.surin.go.th/index.php/ข่าวประชาสัมพันธ์/479-การประกาศเจตจำนงการบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต-จังหวัดสุรินทร์.html>
- ฉัตรชัย นาดีและคณะ . (2558). แนวทางการบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. มหาสารคาม: วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชिरารธรรม์ สว่างวงษ์. (2555). การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่าย
อริยมงคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2. ชลบุรี: งานนิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิไลวรรณ สุทธิวงศ์. (2558). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาใน
อำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. ปทุมธานี:
การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- เนตรนภา มหาพานต์และคณะ . (2558). สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก
ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 27
จังหวัดร้อยเอ็ด. มหาสารคาม: วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญทริกา หนองภักดี . (2556). การศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดเทศบาลในจังหวัดพิจิตร. ชลบุรี: ปรินญาณิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุปผา นันวิชัย. (2556). พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. สระแก้ว: ปรินญาณิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พระศรีพรหม โชติปัญญา (สุวรรณแสง). (2556). การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. ปทุมธานี: วิทยานิพนธ์ปริญญา
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สุขผลานันท์. (2558). การศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด. จันทบุรี: วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- มะลิ มนเดช. (2558). การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในสหวิทยาเขตสตตบงกช
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. นครสวรรค์: วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- รสริน แสงสุวรรณ. (2557). การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในสหวิทยาเขต
สตตบงกชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. ปทุมธานี: วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ. (2560) (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 21 เมษายน 2560
จาก www.opdc.go.th/uploads/files/gg_rating_book.pdf
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ). (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 21 เมษายน 2560
จาก www.moe.go.th
- สุกัศรีญา บัวเกตุ. (2558). การรับรู้ของครูต่อการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อภิรักษ์ ลิ้มกุล . (2557). การใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนวังเหนือวิทยา. กรุงเทพฯ: การค้นคว้าอิสระ
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุไรวรรณ แก้วบาง. (2558). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
ตามความคิดเห็นของครูกลุ่มอำเภอธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.